

📅 3. 12. 2019

ID: 110344

Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo

Dne 28. listopadu 2019 uspořádala Česká advokátní komora a mediální a vzdělávací skupina EPRAVO.CZ další již tradiční a velmi vyhledávanou odbornou konferenci Soukromé právo. Po jarní části v Brně a podzimní v ostravském hotelu Imperial se nyní sjeli advokáti a advokátky do hotelu International v pražské Podbabě, kde měli možnost dozvědět se vše, co aktuálně hýbe světem práva a advokacie.

Konferenci krátce po deváté svým úvodním slovem zahájila a přítomné přivítala i jménem předsedy ČAK pražská advokátka, místopředsedkyně ČAK **JUDr. Monika Novotná**, která se ujala odborného moderování celého konferenčního dne a provedla auditorium nabitým celodenním programem.

Aktuální otázky civilního práva procesního a hmotného

Jako první byl na programu blok, který se zaměřil na aktuální témata civilního práva procesního a hmotného. V něm měly hlavní slovo hlavně otázky rekodifikace civilního procesu a rozhodování nejvyšších soudů a jejich vliv na právní praxi.

První se slova ujal další místopředseda ČAK, advokát **Mgr. Robert Němec, LL.M.**, který se zaměřil na aktuální otázky hromadných žalob a na postup prací na novém civilním řádu soudním. Robert Němec přítomné seznámil s postoji České advokátní komory k návrhu **nového civilního řádu soudního a také zákonu o hromadných žalobách**, tedy dvěma aktuálním a veřejností hýbajícím tématům. Jeho pozornost nejprve směřovala právě k hromadným žalobám. Poměrně detailně shrnul legislativní postup, ale popsal také, jak bude řízení vypadat a jaká v sobě skrývá rizika. Ostatně tomuto tématu se věnuje dlouhodobě, doporučujeme jeho příspěvek, který naleznete na Advokátním deníku ZDE.

Pokud jde o nový procesní pořádek, v této souvislosti Robert Němec zejména informoval přítomné publikum o postupu prací pracovní skupiny k návrhu nového civilního řádu soudního pod vedením profesorky Winterové. „*Je dobrým znamením, že pracovní komise zapracovala mnohé připomínky odborné veřejnosti, například oproti původnímu návrhu jsou začleněny otázky pravomoci a příslušnosti*“, konstatoval. Vážná diskuse panuje také stále kolem základní koncepce, která je pojímána jako sociální s tím, že ona liberální byla již překonána. „*Pokud jde o advokátský proces, ten je nyní koncipován jako ne úplný – bude omezen na povinné zastoupení v řízení, kde jsou v první instanci příslušné krajské soudy, na odvolání a dovolání*“, dodal. Poměrně intenzivní debaty se stále vedou ještě kolem koncentrace a zásad nového civilního procesu a pochopitelně kolem nejvýbušnější části, a to opravných prostředků. Dovolání má být totiž, jak je již asi všeobecně známo, řádným opravným prostředkem, a to i důvodu, aby nebyla prolomována právní moc rozhodnutí.

Další přednášející **doc. JUDr. Filip Melzer, Ph.D., LL.M.**, náš přední civilista, který působí jako akademik a advokát v AK Havel and Partner, se pak ve svém odborném příspěvku zaměřil na „**Aktuální problémy civilního práva a výběr aktuální judikatury nejvyšších soudů**“. Podle jeho slov je „*velkým nešvarem naší judikatury to, že se neargumentuje právem, a odkazuje se jen na další judikaturu, kde ovšem právní argumentace opět zcela absentuje.*“

Rozboru podrobil problematiku **nároků tzv. sekundárních obětí** dle § 2959 o. z., které není svébytnou skutkovou podstatou a je nutné prokázat vztah k primárně poškozenému. V této souvislosti zmínil zejména rozhodnutí Nejvyššího soudu 25 Cdo 894/2018 – revize závěrů rozhodnutí tzv. „Kopretiny“, kdy při určení výše náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením osoby blízké je třeba zohlednit okolnosti jak na straně pozůstalého, tak i na straně škůdce. Na straně pozůstalého je významná zejména intenzita jeho vztahu se zemřelým (jiný může mít novomanžel a jiný manžel v rozvodovém řízení), věk zemřelého a pozůstalých, případná existenční závislost na zemřelém a případná jiná satisfakce (jako např. omluva, správní postih škůdce či jeho trestní odsouzení), která obvykle není sama o sobě dostačující, její poskytnutí však může mít vliv na snížení peněžitého zadostiučinění. Zohlednit lze rovněž, byl-li pozůstalý očitým svědkem škodní události, byl-li s jejími následky bezprostředně konfrontován či jakým způsobem se o nich dozvěděl. Kritéria odvozená od osoby škůdce jsou především jeho postoj ke škodní události, dopad události do jeho duševní sféry, forma a míra zavinění a v omezeném rozsahu i majetkové poměry škůdce, které jsou významné pouze z hlediska toho, aby výše náhrady pro něj nepředstavovala likvidační důsledek. Požadavek srovnání výše náhrad přiznaných v některých případech zásahů do práva na čest, důstojnost, popřípadě soukromí veřejně známých osob ze strany informačních médií a v případech jiných zásahů do osobnostních práv nelze mechanicky vykládat tak, že by náhrada za usmrcení osoby blízké měla být vždy vyšší než náhrada za zásah do jiných osobnostních práv. Za základní částku náhrady, modifikovatelnou s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek, lze považovat v případě nejbližších osob (manžel, rodiče, děti) dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného. Filip Melzer dále zmínil i další rozhodnutí Nejvyššího soudu, například k **odpovědnosti za věci vnesené** 25 Cdo 3580/2018, kdy Nejvyšší soud judikoval, že je-li v jednom ubytovacím prostoru ubytováno více osob, je základem pro výpočet limitu náhrady škody ve věcech každé z těchto osob cena za tento ubytovací prostor a den dělená počtem v něm ubytovaných osob. Jako další uvedl ale i příklad judikatury ve věci **výše náhrady škody za opravu auta**, rozhodnutí 25 Cdo 965/2019 z letošního roku, podle kterého je státní občanství a bydliště poškozeného vlastníka vozidla podstatnou okolností rozhodnou pro stanovení výše náhrady škody.

A na rozhodnutí našich nejvyšších soudů se zaměřily i příspěvky následujících řečníků. Další přední český civilista **doc. JUDr. Petr Tégl, Ph.D.**, navázal na kolegu z fakulty i advokátní kanceláře, a přednesl „druhou část“ společného příspěvku „**Aktuální problémy civilního práva a výběr aktuální judikatury nejvyšších soudů**“. Ve svém vystoupení se tak zaměřil na několik dalších vybraných rozhodnutí vysokých soudů ČR z poslední doby, která jsou v určitých aspektech problematická. Poukázal rovněž na rizikové faktory vybraných rozhodnutí a jejich možné negativní důsledky. Svě zdrcující kritice podrobil zejména rozhodnutí Nejvyššího soudu k spekulativnosti nabytí pozemku jako důvodu nemravnosti 28 Cdo 430/2017, a podle něho doslova „tragické“ rozhodnutí 21 Cdo 3722/2017, týkající se zákazu výpovědi v době, kdy byl zaměstnanec uznán dočasně pracovně neschopným (v daném případě jen účelově). Jako pěkný krok k principu poctivosti pak označil rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 do 4851/2016, týkající se omluvitelnosti omylu při uzavírání smlouvy. Závěrem pak zmínil ještě dva judikáty, a to 21 Cdo 1213/2019 o určení, že nemovitosti nejsou zatíženy zástavním právem a k opuštění nemovité věci 21 Cdo 2257/2018.

Oba kolegové již po delší dobu spolupracují s redakcí Bulletinu advokacie/Advokátního deníku a pravidelně glosují na stránkách Bulletinu advokacie rozhodnutí Nejvyššího soudu.

Advokát **JUDr. Petr Bříza, Ph.D., LL.M.**, si jako téma svého příspěvku zvolil problematiku „**Písemnost elektronických právních jednání optikou aktuální judikatury Nejvyššího soudu**“. Zabýval se otázkou, co je třeba dle judikatury Nejvyššího soudu splnit pro to, aby elektronické právní jednání splňovalo požadavky na písemnou formu, zejména zda je třeba kvalifikovaného elektronického podpisu. Diskutována byla i otázka důsledků nedostatku písemnosti a odlišný přístup Nejvyššího soudu k písemnosti ve vnitrostátním a v mezinárodním kontextu. Svému rozboru podrobil zejména usnesení Nejvyššího soudu 20 Cdo 1741/2017, kdy Nejvyšší soud judikoval, že aby byla zachována písemná forma omluvy uveřejněné na webových stránkách, bylo by nutné ji doplnit o elektronický podpis, a rozsudek Nejvyššího soudu 26 Cdo 1230/2019, který se týkal nedodržení písemné formy, kdy byly vzneseny námitky e-mailem, který nebyl opatřen elektronickým podpisem. V mezinárodním kontextu pak uvedl rozsudek Nejvyššího soudu 23 Cdo 1308/2011, podle kterého se kupní smlouva uzavřená prostřednictvím prostých e-mailů považuje za uzavřenou písemnou formou, nebo rozsudek Nejvyššího soudu 31 Cdo 1570/2015, podle něhož je písemná forma reklamace dle čl. 32 odst. 2 Úmluvy CMR dodržena i v případě, kdy je reklamace učiněna prostřednictvím e-mailu bez zaručeného elektronického podpisu.

Advokát **JUDr. Ing. Ondřej Havránek** hovořil o „**Vybraných aspektech akvizičních transakcí ve světle judikatury českých soudů**“. Ondřej Havránek je partnerem advokátní kanceláře Weinhold Legal, a ve své advokátní praxi se vedle poradenství v oblasti soudního a rozhodčího řízení zaměřuje zejména na fúze, akvizice a restrukturalizace obchodních společností. Logicky tak v rámci svého příspěvku upozornil na několik vybraných rozhodnutí vyšších soudních instancí, jejichž závěry podstatným způsobem ovlivňují, resp. mohou ovlivnit stávající transakční praxi a textaci smluvní dokumentace, a to především smluv o převodu akcií a podílů a akcionářských

dohod řídicích se českým právem. Konkrétně se zaměřil na rozsudek Nejvyššího soudu 27 Cdo 2645/2018, týkající se převodu části závodu, nebo rozsudek Nejvyššího soudu 31 Cdo 1993/2019 ve věci obchodního vedení, či k nesplnitelné povinnosti v kupní smlouvě 33 Cdo 118/2019.

Moderní trendy v poskytování právní pomoci

Druhý odborný blok po přestávce na kávu otevřela moderátorka konferenčního dne místopředsedkyně ČAK, advokátka **JUDr. Monika Novotná** svým vlastním odborným příspěvkem, jehož jádrem bylo „**Poskytnutí aktuálních informací ke stavu implementace směrnice o povinném oznamování přeshraničních uspořádání DAC 6**“. Předmětem této směrnice je zavedení povinné informační povinnosti především pro osoby poskytující poradenské služby v přeshraničních transakcích s daňovými dopady. Primárně do skupiny oznamovatelů – tzv. zprostředkovatelů – patří i advokáti. V souvislosti s implementací směrnice tak hrozí prolomení ochrany profesní mlčenlivosti. O problematice průběžně informuje i Advokátní deník a Bulletin advokacie, čtěte například ZDE nebo ZDE.

Advokát a člen představenstva **JUDr. Martin Maisner, Ph.D., MCI Arb**, pak pokračoval tématem „**Poskytování advokacie prostřednictvím online platform**“. Technologie se vyvíjejí raketovým tempem a pronikají již také na pole poskytování právní pomoci, což vnímá jako přirozené, avšak během svého vystoupení několikrát apeloval na to, že „*online prostor je prostorem rizikovým, a je třeba při poskytování služeb v něm dbát na to, že stále to je a bude advokacie, která musí dodržovat své základní principy a atributy.*“ „*Pozor zejména na konflikt zájmů a odpovědnost,*“ dodal. V této souvislosti upozornil také na výkladové stanovisko ČAK k poskytování právních služeb online, které bylo zasláno do datových schránek všech advokátů koncem dubna a je rovněž publikováno na str. 7-8 květnového vydání Bulletinu advokacie. V této souvislosti doporučujeme také rozhovor s doktorem Maisnerem v Advokátním deníku.

Mgr. Ing. Jan Procházka, LL.M.eur., je advokát a vedoucí týmu Banking & Finance v Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář, a jako další řečník se zaměřil na téma „**Online platformy z pohledu občanského zákoníku a regulace platebních služeb**“. Online platformy se podle jeho slov staly běžnou součástí našeho obchodního i spotřebitelského života, protože umožňují snadné propojení kupujících a prodávajících za minimálních nákladů. V některých případech si kladou za cíl minimalizovat rizika pro obě strany transakce spočívající v nedostatku informací o solventnosti druhé smluvní strany. Zabezpečují proto i uskutečnění platby za příslušnou koupi. Tato služba s sebou nese určité regulatorní aspekty, neboť platformy se jimi ocitají v blízkosti poskytovatelů platebních služeb. Jan Procházka se proto ptal, jak se regulace platebních služeb dívá na tyto platformy, jaký je smluvní základ jejich fungování a jak se tento koncept promítá v jiných oblastech, třeba u sjednání obrátového nájmu.

Insolvence po oddlužovací novele

Po přestávce na oběd byl odpolední blok věnován letošnímu nejdiskutovanějšímu tématu, a to insolvenčním a prvním zkušenostem po oddlužovací novele insolvenčního zákona, která vstoupila v účinnost k 1. červnu 2019.

Slova u řečnického stolku se jako první ujal advokát, člen představenstva ČAK, insolvenční správce **JUDr. Michal Žižlavský**, aby popsal, jaká je „**Role advokáta v oddlužení**“. Ve svém vystoupení se zaměřil na roli advokáta nejen při sepsu návrhu na povolení oddlužení, ale v celém průběhu insolvenčního řízení. Dotknul se také otázek odměny advokáta a jeho odpovědnosti a upozornil přítomné auditorium na některé novinky, které přinesla „oddlužovací“ novela insolvenčního zákona, a které by neměly uniknout pozornosti advokátů.

Advokátka, insolvenční správkyňe a další členka představenstva ČAK **JUDr. Lenka Vidovičová, LL.M.**, nazvala svou přednášku **„Podřízené pohledávky – více otázek než odpovědí“**. Jak uvedla, letošní novela insolvenčního zákona poměrně razantně zasáhla do struktury přihlašovanych pohledávek v případě, kdy bude úpadek řešen oddlužením. Určující má být výše jistiny v okamžiku jejího vzniku a výše příslušenství – jejich vzájemná výše pak může vést k tomu, že pohledávka bude „rozložena“ na část řádnou a část podřízenou. Nová právní úprava přinesla podle jejích slov mnoho otázek a odpovědi na mnohé z nich přinese až praxe a postoj věřitelů. *„A otázek od června bohužel spíše přibýlo, než ubylo“* konstatovala. *„A dokud nebudeme mít odraz v judikatuře, můžeme se o tématech pouze dohadovat nebo debatovat,“* dodala závěrem.

Jako další v tomto insolvenčním bloku s příspěvkem nazvaným **Aktuální data z insolvenčních řízení** vystoupila advokátka, bývalá insolvenční správkyňe a prezidentka Komory specialistů pro krizové řízení a insolvence v ČR **JUDr. Jarmila Veselá**, která založila společnost InsolCentrum, s. r. o. Ta se dlouhodobě věnuje zpracování a analýze dat z insolvenčních řízení a exekucí a zkoumá ekonomické a sociologické souvislosti krizových procesů. V svém vymezeném čase Jarmila Veselá představila nový web – mapu insolvence v ČR (Advokátní deník informoval ZDE). Ten byl spuštěn před měsícem a vyvolal vzrušenou debatu, že jeho data nejsou podložena. To se ukázalo jako nepravdivé, a naopak lze konstatovat, že nová mapa insolvencí může být rozhodně cenným nástrojem do diskuse o zadlužení naší populace. Ono to zadlužení v České republice totiž není tak vysoké, jak se denně dozvídáme z mnohých médií poplatných politické náladě.

Partner v AK ŽIŽLAVSKÝ, insolvenční správce se zvláštním povolením ve společnosti AS ZIZLAVSKY v.o.s. **Mgr. Adam Sigmund** se pak věnoval otázkám „**Úpadek podnikatelů a nová směrnice o preventivní restrukturalizaci druhé šanci**“. Ve svém vystoupení se tak ptal, jaké jsou možnosti harmonizace nové evropské směrnice o preventivní restrukturalizaci a druhé šanci do českého právního řádu a v čem je české insolvenční právo konformní a co bude ještě třeba udělat.

Advokát, insolvenční správce a rozhodce **JUDr. Daniel Ševčík, Ph.D.**, pokračoval přednáškou, kterou autorsky nazval „**Insolvenční správce – jak přežít prováděcí předpisy**“. Zaměřil se v rámci jeho vystoupení na témata jako tradiční postavení a pojetí insolvenčního správce v konfrontaci s jejich kontrolou a sankcemi, smysl a kontroly plnění povinností insolvenčního správce dle prováděcích předpisů k insolvenčnímu zákonu a zákonu o insolvenčních správcích, zvyšování počtu povinných formulářů, role státu vůči insolvenčním správcům a dotkl se i otázky spravedlnosti současné právní úpravy bez předepsaného minimálního limitu uspokojení pohledávek v oddlužení. Závěrem svého příspěvku apeloval na to, že „*není nemravné dluhy vymáhat, ale neplatit je.*“

O **prvních praktických zkušenostech po nabytí účinnosti oddlužovací novely** pak hovořil advokát a insolvenční správce **JUDr. Oldřich Řeháček, Ph.D., LL.M.** Ve svém příspěvku analyzoval a komparoval přístupy insolvenčních soudů, resp. insolvenčních správců k aplikaci těch ustanovení insolvenčního zákona, která byla dotčena tzv. oddlužovací novelou a nabídl ale také řešení, která se z jeho pohledu jeví jako optimální.

Toto vystoupení bylo tečkou za pražskou konferencí i celým dalším ročníkem. Akce Soukromé právo opět potvrdila, že je vyhledávanou efektivní platformou praktických názorů a zkušeností advokátů a přispívá k odborné debatě napříč celou justicí.

Organizátoři děkují partnerům, Česká advokátní komora zejména společnosti WI-ASS ČR a C. H. Beck za podporu a pomoc.

JUDr. Hana Rýdlová

Foto Igor Zehl

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

 JUDr. Hana Rýdlová

 3. 12. 2019